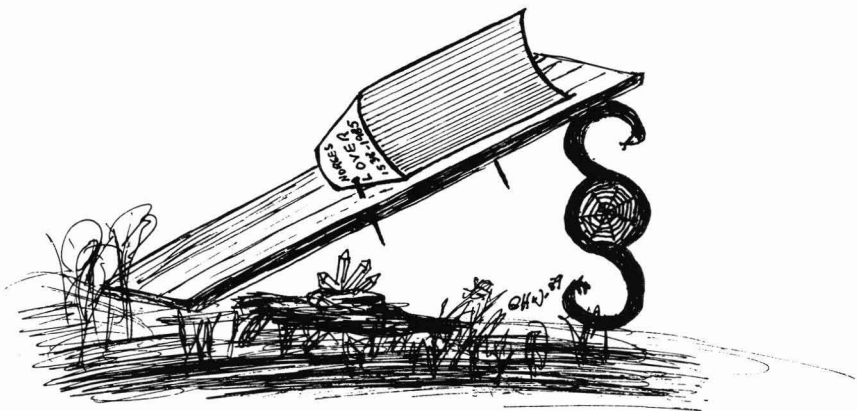

Er det i hele tatt lov å samle mineraler i Norge?

Tekst: Lars O. Kvamsdal. Tegning: ghw

Som leder av Steinklubben har jeg i den senere tid interessert meg for lover og regler som gjelder for oss mineralsamlere. Jeg fikk mer vann på mølla da jeg leste artikkelen i NAGS-nytt nr. 1-4, 1988 av vår redaktør Geir Henning Wiik. Han hadde vært på vidda og samlet kvarts, men ikke fra fredet forekomst. Han ble anmeldt med hjemmel i Straffelovens §§ 396 og 399. Dette er interessant i seg selv, for hør bare her:

§§ 396 «Med Bøder eller Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uden Berettigelse – graver – paa Grund i andens Besiddelse».

§§ 399 «Med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder straffes den som forøver noen etter §§ 255, 257, 262 eller 318 straffbar handling med hensyn til:

1. i skog, mark eller eng værende sten, sand, ler, jord, gjødsel, mineraler, torv, mos, lyng, blomster, busker, kvister, løv, never, bark, bar, tørre trær eller grener, treavfall, uhøstet eller avfallen grøde eller frukt, eller:

2. tang, ville østers eller skjell i vann, fjære eller strand.

I gjentagelsestiltfeller eller hvor gjenstandens verdi er mere betydelig, kan fengsel inntil 6 måneder anvendes.» §§ 255, 257 og 318 omhandler forskjellige former for tyveri og heleri. § 262 er opphevet.

For de lesere som ikke er vant med lovers tunge formuleringer, kan jeg kort fortelle at det etter gjeldende norsk lov ikke er lov å ta med seg noe som helst av natur hjem. Etter en streng tolkning har du ikke lov til å plukke blomster engang! Wiik-saken blir ikke mindre interessant

når det i januar 1989 dukker opp en ny person som er siktet etter § 399, nemlig hotelleieren fra Øyer som plukket reinlav på fjellet, den såkalte Mosesaken. Denne saken har helt klare paralleller med vår mineralsak. Mosesaken ble brakt inn for retten, noe vår sak ikke ble, og hotelleieren ble frikjent. Men ikke fordi det var lov å plukke reinlav, men fordi han ikke var klar over loven, såkalt rettsvillfarelse.

Skal vi konkludere disse to sakene er det altså etter gjeldende norsk lov ikke tillatt å plukke mineraler eller fosiler i Norge uten først å innhente tillatelse fra grunneier. Dette er jo en selvfølge der grunneier er kjent, men ikke selvfølgelig på statlig eller kommunal grunn. Det vil ikke være lett for oss amatører å påberope oss rettsvillfarelse etter disse to sakene. Hva gjør vi da?

Vår justisminister Helen Bøsterud kom-

mer oss heldigvis til hjelp. Hun uttalte i Dagsrevyen 19.1.89 at hun syntes loven var urimelig og at folk bør få plukke «natur» til eget bruk når dette ikke medførte større inngrep i naturen. Saken kom også opp i Stortingets spørretime 25.1.89. Her fikk vi opplyst at vi godt kan ta med litt «natur» hjem, det er grovere inngrep det skal reageres mot.

Etter disse signalene må vi kunne vente oss en lovendring. Inntil denne foreligger, vil i hvert fall jeg fortsette å samle minerealer og fossiler fra stats- og kommunegrunn. La oss beholde amatørstatusen og ikke rasere forekomster eller drive rovdrift for salg.

Men inntil videre må vi leve med Straffelovens §§ 396 og 399. En lovendring er en alvorlig sak. Vi får håpe at den utøvende makt ser litt gjennom fingrene på våre «forbrytelser» inntil lovendringen er vedtatt.